

III МІЖНАРОДНА НАУКОВА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ
**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ: ТЕОРІЯ І
ПРАКТИКА**

III INTERNATIONAL SCIENTIFIC INTERNET CONFERENCE
**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2021

УДК: 633.88:582.998.16:631.559: 631.5(477.4)

ОСОБЛИВОСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ РОМАШКИ ЛІКАРСЬКОЇ ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ АГРОТЕХНІЧНИХ МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Падалко Т.О., д-р філософії з «Агрономії»

E-mail: krivapadalko@gmail.com

Подільський державний аграрно-технічний університет

Постановка проблеми. Хамоміла лікарська, ромашка лікарська (*Chamomilla recutita* L., *Matricaria recutita* L., *M. chamomilla* L.) – одна з найдавніших лікарських рослин, квіти якої використовують в офіційній та народній медицині завдяки значному вмісту природних антиоксидантів, ефірних олій та інших біологічно активних метаболітів, які виявляють антиоксидантну, протизапальну, антисептичну, спазмолітичну, жовчогінну дію [4].

У більшості розвинених країн, і Україна не є винятком, сировинна база лікарської рослинної сировини формується переважно з трьох джерел: заготівлі, культивування, імпорту лікарської рослинної сировини [5, 6].

Урожайність сировини визначали подільночно, шляхом збору та сушіння суцвіть кожного варіанту досліду і приводили до 100-% чистоти та стандартної вологості. Результати досліджень обробляли методом дисперсійного та кореляційного аналізів користуючись методичними матеріалами авторів: Е.Р. Ермантраута, О.І. Присяжнюка, І.Л. Шевченка, В.М. Шмідта, О.М. Царенка, Ю.А. Злобіна, В.Г. Скляра, С.М. Панченка, В.О. Ушкаренко, В.Л. Нікішенка, С.П. Голобородька, С.В. Коковіхіна, В.П. Боровикова, И.П. Боровикова [1, 4].

Для максимальної реалізації потенційної продуктивності ромашки лікарської, наявних біокліматичних ресурсів недостатньо, тому виникла необхідність у розробленні сучасних інноваційних та вдосконаленні існуючих методів технологій галузі рослинництва щодо вирощування лікарської сировини на вміст ефірної олії культури.

Виклад основного матеріалу. Методична оцінка проведення комплексу польових і лабораторних досліджень з даної наукової роботи передбачала визначення якості проведення дослідів. Ґрунти досліджуваної території – це сірі лісові на карбонатному лесі. Клімат території, де закладалися досліди, помірно-континентальний з теплим літом, м'якою зимою і достатньою кількістю опадів. Попередник – озима пшениця. Початок фази відмічали, коли в неї вступало 10% рослин, за 75% рослин, вхожих в фазу фіксували повне знаходження у конкретній фазі росту чи розвитку рослин ромашки лікарської [4].

Урожайність суцвіть рослин ромашки лікарської, залежала від усіх досліджуваних факторів. За показником урожайності, сорти Перлина Лісостепу і Vodegold, виявились різними, урожайність сорту Перлина Лісостепу, коливалась в межах 0,5-2,0 т/га, а сорту Vodegold – 0,45-1,96 т/га.

Досліджуючи сорти ромашки лікарської, пріоритетним виявили об'єктивну оцінку агротехнічних заходів, застосування методів, прийомів щодо підвищення сировинної якості.

Якість лікарської рослинної сировини – це один із основних критеріїв оцінки урожаю, тому, оцінюється цілим комплексом технологічних умов і хімічним складом сировини [3].

Відповідно до стандартів ДФУ, 2.0, 3 том, ст. 445 [2, 3], квітки ромашки лікарської (*Matricariae flores*) ідентифікуються за такими показниками:

1. Ідентифікація А. Зовнішній вигляд (опис).
2. Ідентифікація В. Мікроскопія.
3. Ідентифікація С. ТШХ.

Для виділення ефірних олій використовували свіжозібрану, підв'ялену, висушену ферментовану сировину ромашки лікарської.

Найвищим показником вмісту ефірної олії 7,0 мл/кг синього кольору в перерахунку на суху сировину є сорт Перлина Лісостепу за осіннього строку сівби з нормою висіву насіння 6 кг/га широкорядного способу сівби, а найменшим показником відмічений сорт Bodegold за літнього строку сівби з нормою висіву насіння 8 кг/га – 4,0 мл/кг [3].

Висновки. Виділено найбільш перспективний сорт, виявлено кращі строки сівби та ефективні норми висіву насіння. Проведено макроскопічні аналізи досліджень на якість сировини та визначення фізіологічно-активних компонентів. У розчині ефірної олії квіток ромашки лікарської сортів 1. Перлина Лісостепу та 2. Bodegold ідентифіковано наявність - (-) α -бісабололу, ен-інедициклоефіру, борнеолу, борнілацетату, хамазулену.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

1. Ермантраут Є. Р., Присяжнюк О. І., Шевченко І. Л. Статистичний аналіз агрономічних дослідних даних в пакеті Statistika 6.0. *Методичні вказівки*. Київ, 2007. 56 с.

2. Державна Фармакопея України: в 3 т. ДП «Український науковий фармацевтичний центр якості лікарських засобів». 3-е вид. Харків: Державне підприємство «Український науковий фармацевтичний центр якості лікарських засобів», 2018. Т. 1. 1128 с.

3. Padalko* T. O., Bakhmat M. I., et al. Quality of raw material from camomile inflorescences depending on technological factors. *Ukrainian Journal of Ecology*, 2021, 11 (1). P. 234-240. ISSN: 2520-2138

DOI: 10.15421/2021_35 URL: <https://www.ujecology.com/inpress.html>

4. Падалко Т. О. Продуктивність ромашки лікарської (*Matricaria recutita* L.) залежно від технологічних заходів в умовах Правобережного Лісостепу: дисертація доктора філософії зі спеціальності 201 Агрономія / Падалко Тетяна Олександрівна. – Кам'янець-Подільський, 2021. – 251 с.

5. Шелудько Л. П. Лікарські рослини (селекція і насінництво) Полтава: Друк ТОВ «Копіцентр», 2013. 475 с.

6. Niemiec M., Komarowska M., Kubon M., Sikora J., Ovcharuk O., GrodekSzostak Z. (2019) Global Gap and integrated plant production as a part of the

international of agricultural farms. Proceedings of the International Scientific Conference, VI, 430-440.